

Sår i syd 2025

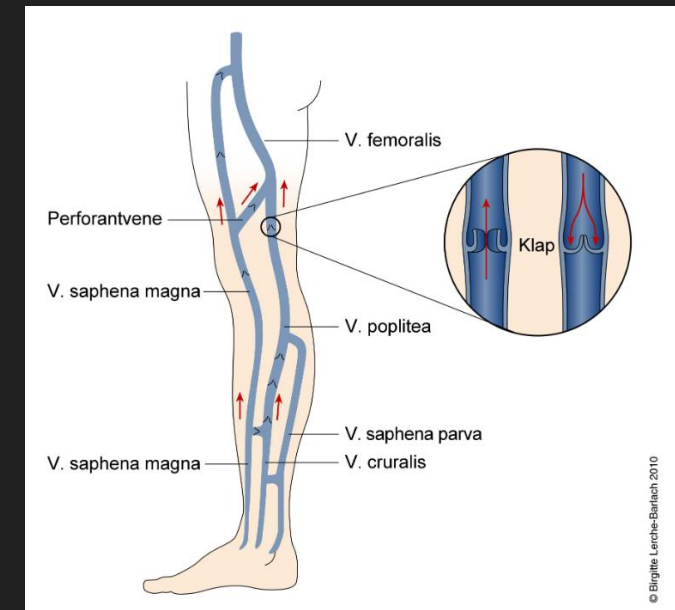
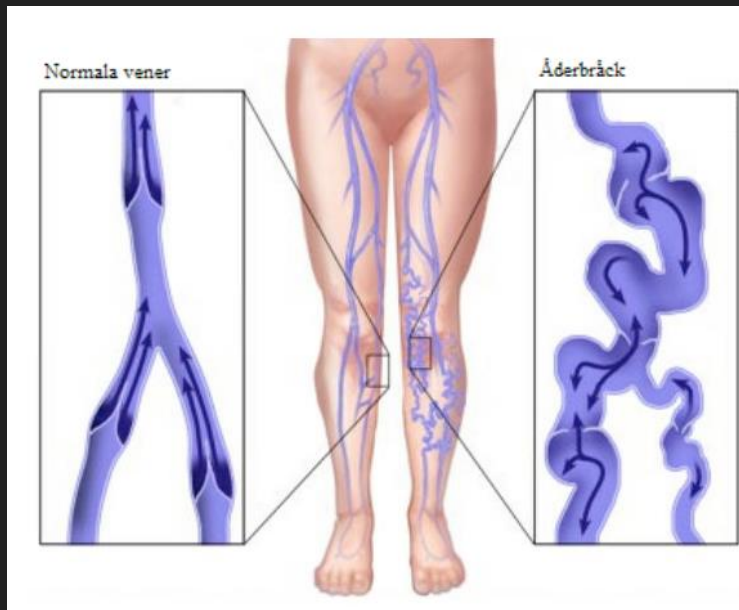
Afdelingslæge Stine Maria Lund Andersen
Hud- og Kønssygdomme AUH

Venøs insufficiens

Årsag

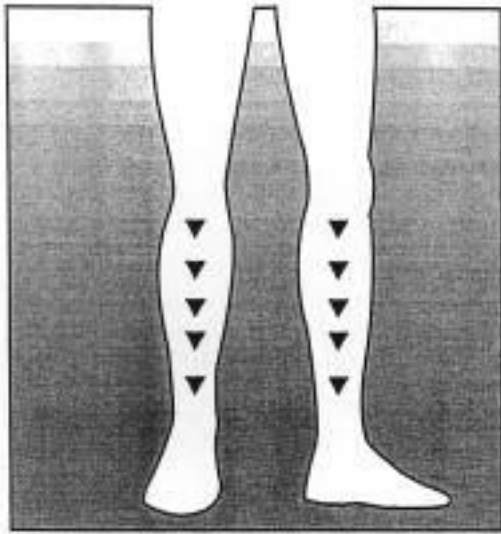
Udredning

Behandling

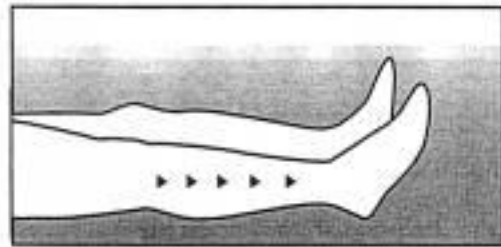

Venøs insufficiens

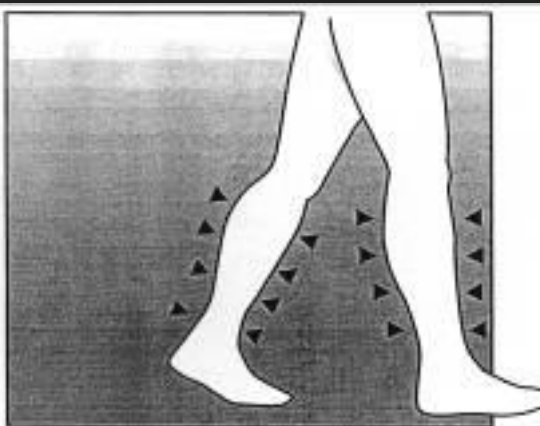
- Dyb venøs insufficiens
- Overfladisk venøs insufficiens
- Lokal venøsinsufficiens i perforanter (svært at se på en skanning)
- Venøs insufficiens grundet adipositas eller dårlig muskelfunktion

- Stående = ingen muskelaktivitet. Hydrostatisk ankeltryk 90-100 mmHg.

- Liggende = ingen muskelaktivitet. Hydrostatisk ankeltryk 10 mmHg.

- Gående = muskelaktivitet. Her øget det statiske tryk mod venerne. Venesunde ben kan reducere trykket til ca 10 mmHg.

Venøs insufficiens = manglende evne til at nedsætte det hydrostatiske tryk
Jo højere trykket er jo større er risikoen for sår.

Behandling af eksem

- Fugtpleje
- Steroidcreme evt. et kombinationsprodukt
- Behandling af ødemet
- Afklare evt. allergi eller irritative stoffer

**Flere faktorer
kan påvirke
 huden, så
hudbarrieren
nedsættes og
 huden bliver
mere tør, fx:**

- Daglig udsættelse for vand, vind og sol.
- Kontakt med og affedtning af huden med fx sæbe og kemiske stoffer.
- Eksem, kløe og kradsning
- Infektion i huden og nogle former for hudsygdomme.
- Medfødt tør hud.
- Nedsat hudbarriere f.eks. ved hævelse /ødem
- Tætte bandager og klæbere
- Diabetes

Fugtpleje - Formål

Tilføre fedtstoffer og fugt

Nedsætte fordampning af huden

Forebygge og genopbygge beskadigelse af hudbarrieren.

Hvis huden er tør, vil der nemmere opstå revner, sår, kløe, udslæt og eksem.

At få beskadiget hud til at hele hurtigere.

At gøre huden mere blød og smidig.

Fedtindhold i fugtighedscremer:

- Lotion (indeholder ca. 13-15 % fedt) kan anvendes til normal hud. Lotions har et lavt fedtindhold og kan ikke anbefales til tør hud samt hud med eksem.
- Fugtighedscreme (indeholder ca. 20-60 % fedt) kan anvendes til normal og til tør hud.
- Fedtcreme (indeholder ca. 70 % fedt) kan anvendes til meget tør hud
- Salve og fedtsalve (indeholder ca. 100 % fedt) kan anbefales til meget tør hud samt skorpede og skællende hudområder.

Hårsæksbetændelse

- Bakterier (stafylokokker) eller irritation kan udvikle sig til bylder
- Behandles med kropsvask med Klorhexidin sæbe eller røde bade
- Undgå salver, vælg cremer med mindre fedt indhold.
- Evt. Fucicort (recept)

Tidspunkt på dagen:

En fed creme kan anvendes til natten med en tubegaze eller strømpe over.

En mindre fed creme kan anvendes i løbet af dagen.

Årstiden:

Om vinteren er luftfugtigheden lavere og derfor er der brug for en federe creme.

Om sommeren vil det ofte føles mere behagelig med en fugtighedscreme med et lavere fedtindhold.

Ved sol og badning udtørres huden lettere, så der kan til tider være brug for en federe creme.

Undgå allergi

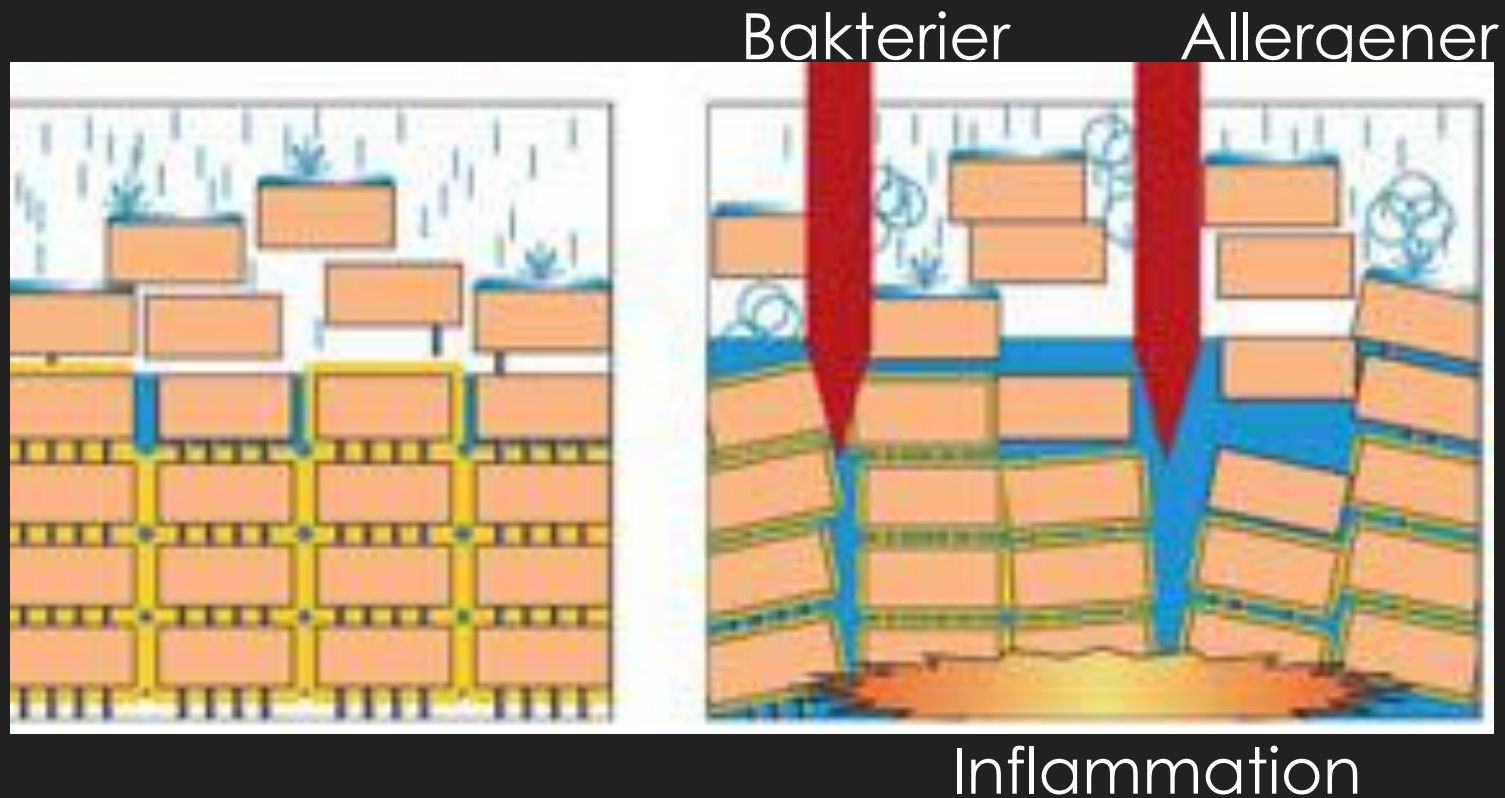
- Undgå **parfume** herunder de 26 deklarationspligtige parfumestoffer: parfume, fragrance eller aroma
- Undgå Benzyl alkohol, der er et særligt allergifremkaldende parfumestof. Nogle producenter bruger det dog også som konservering og skriver derfor, at produktet er parfumefrit. Det er forkert. Undgå også cremer med **planteekstrakter**.
- Undgå desuden cremer med følgende **konserveringsmidler**: Methylisothiazolinone (MI), Methylchloroisothiazolinone (MCI) samt Formaldehyd og formaldehydfrigørende stoffer.

**Hvad kan jeg
gøre ved flg.**

- Tør, skællende, skorpet hud
- Revner / Fissurer
- Hård hud – keratoser

En god hud barriere er vigtig:

Hvis der er mangel på fedtstoffer/"mørtel", vil vandet fordampe fra huden, som vil bevirke, at huden tørrer ud. Det kan også medføre, at skadelige stoffer samt bakterier nemmere vil kunne trænge igennem huden.

- Tør, sprukken og
- hård hud kan
- bevirke
- revner i huden

○ Hård hud giver smerter, revner, og risiko for infektion

Hård hud og revner

- **Behandlingsprincip:**

Hård hud fjernes

- **Behandlingsmulighed:**

Fodbad, pimpsten og/eller beskæring

Evt. behandling ved fodterapeut

Aflastende indlæg

Anvend salicylvaselin 5%-10%, Zactoline eller fugtighedscreme / salve med højt fedtindhold evt. med carbamid 10%

Revner kan pensles med Lapis 10% og /eller behandles med okklusion (Plastic eller duoderm / compeed)

Hvad kan jeg gøre ved !

- Eksem
- Inficeret hud
- Rosen

Flere typer for eksem !

- Staseeksem
- Kontakt eksem - irritativt eller allergisk
- Atopisk eksem – børneeksem
- Seborrhoisk eksem
- Nummulat eksem

Staseeksem

Allergisk eksem

Blænedannelse ved Rosen infektion

Erysipelas / Rosen

Årsag: Beta
hæmolytiske
streptokokker gr. A
og/eller Stafylokokker

Indgangsport: Sår,
rifter, svamp mellem
tæerne, eksem

Større risiko ved
diabetes, svækket
almentilstand,
alkoholisme, hævelse
og lymfødem

Gentagne infektioner
kan ødelægge
lymfekarrene og give
varige skader i huden.

Behandling af Rosen

Penicillin evt. suppleret med Dicillin (ca. 10-14 dage, evt. 3 uger). Ved feber og kulderystelser – akut indlæggesle

Behandling af hævelse / ødem med kompressionsbandager

Behandle læderet hud og evt. sår

Behandle smerter

Forebygge – smitteveje - sikre intakt hud

Svampeinfektioner i huden

- Candida albicans
- Dermatofytter

○ Svampeinfektion i huden

Hvad kunne
det være ?

Behandling af svampeinfektion i huden

Lamisil cr. x 2 dgl. i mindst 1 uge efter at symptomer på svampeinfektion er ophørt

Sorbact mesche på 5 eller 10 cm med daglig skift

Evt. Tbl. Sporanox eller tbl. lamisil

Undgå fugtighed mellem tæerne

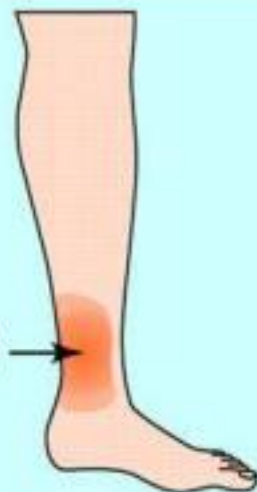
Undgå for fede cremer

En svampeinfektion kan give en eksem reaktion samt en infektion i huden

Venøse sår

Venous

Above medial malleoli

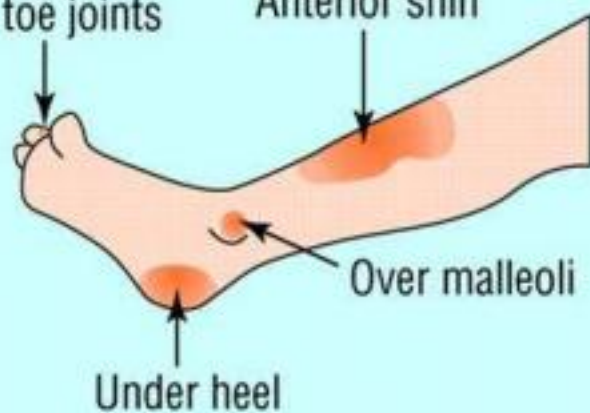
Above I

Arterial

Over toe joints

Anterior shin

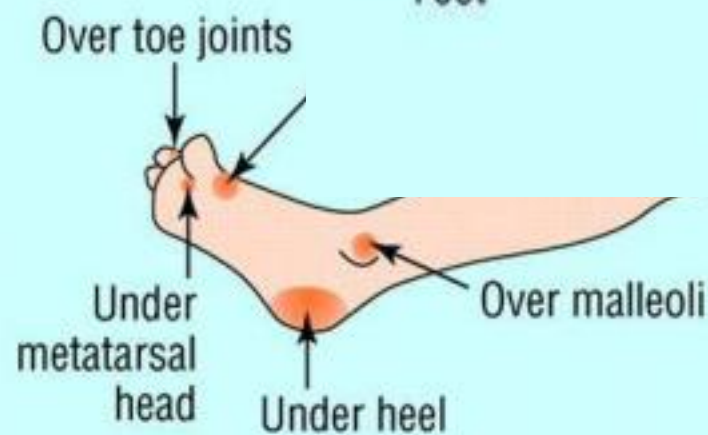

Over malleoli

Under heel

Over toe joints

Under metatarsal head

Over malleoli

Under heel

Arterial

Venous

Calf

8%

5%

Gaiter

43%

87%

Foot

49%

8%

100%

100%

Tør sårbehandling

Uge 1: skift x 1 dgl. i 1 uge, fjerne skæl med pincet, vask med vand og sæbe, evt. rødt bad, skrubbetørre med rent håndklæde, lufttørre hud og sår i 5 minutter, hud og sår smøres med Betnovat med Chinoform (nedad på benet), Ingen fed fugtighedscreme! Aquacel Ag Extra, polstervat, langstræksbind.

Uge 2: Skift x 2 ugentligt, samme behandling, Coban 2

Uge 5: Huden er hel, bleget af, tynd. Vaske huden med vand og sæbe, skrubbetørre, fjerne skæl, fugtighedscreme (ikke for fed) og Betnovat med Chinoform x 2 ugentligt i 3 uger mere, Tubegaze eller liner, herover kompressionsstrømper.

- Landkortagtigt sår i manchetområde
- Ødem
- Hæmosiderin aflejringer
- Stase eksem
- Atrophia blanche
- Lipodermatosklerose

Behandling?

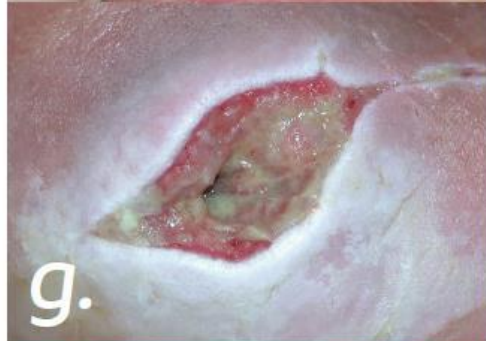
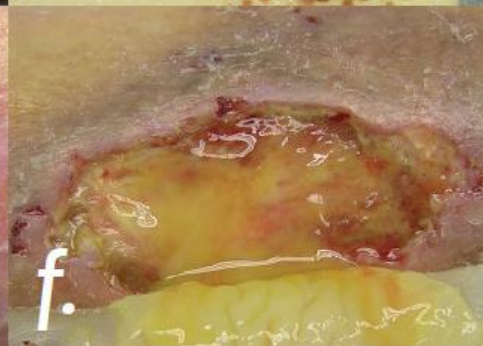
- Fodbad (saltvand, postevand, danskevand)
- Fjern døde hudceller
- Fugtighedscremer
- Overvej om der eksem eller svamp som skal behandles
- Beskyttelse af sårkant
- Fugtig sårbehandling
- Kompression, Kompression, Kompression

- a. Kan bandagen håndtere sårvesken?
- b. Ser du lækage?
- c. Former bandagen sig efter sårbunden?

- d. Ser du ophobning af sårveske?
- e. Er sårvesken klar eller uklar?
- f. Hvilken farve har sårvesken? Er den tyk eller tynd? Lugter det?

- g. Er sårkanterne og huden omkring macererede?
- h. Er sårkanten undermineret?
- i. Er sårkanten sund?

- j. Ser du tegn på lokal infektion?
- k. Ser du tegn på systemisk infektion?
- l. Mistænker du biofilm?

Sårbund

Vævstype

- **Granulationsvæv:**
 - rød, grålig, hypergranulation
- **Fibrin:**
 - netagtig, let, tykkere, gelatinøs, fast
- **Nekrose:**
 - (avitalt væv) – gule / sorte, faste, bløde
- **Senevæv:**
 - frisk og lys, mørk nekrotisk, fugtig/tør
- **Knoglevæv:** periost
- **Epithel:** øer, dække
- **Sårstørrelse og dybde**

Tak for opmærksomheden